

Den 21. juni 2018
MFVM 555

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til forordning om minimumskrav for genbrug af vand

KOM (2018) 337

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til forordning om minimumskrav ved genanvendelse af rensset spildevand. Forslaget lægger op til, at der ved genanvendelse af rensset spildevand til markvanding fastsættes minimumskrav for hhv. vandkvalitet samt overvågningsfrekvens og -validering. Herudover stiller forslaget krav om risikosyring med henblik på at forhindre farer for både miljøet og menneskers sundhed. Der udestår en vurdering af de økonomiske konsekvenser af forslaget i Danmark, herunder både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes udestår en vurdering af de miljø- og lovgivningsmæssige konsekvenser. Der udestår en vurdering af konsekvenserne for beskyttelsesniveauet i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 337 af den 28. maj 2018 fremsendt forslag til forordning om minimumskrav for genbrug af vand. Forslaget er endnu ikke oversendt til Rådet i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Formål og indhold

Kommissionens forordningsforslag tager afsæt i udviklingen af tørkeperioder, der som følge af klimaforandringerne over de seneste 30 år, er forøget drastisk både i intensitet og hyppighed. Disse stadig mere hyppige og intense tørkeperioder skader både miljømæssigt og økonomisk og Kommissionen estimerede i 2012, at antallet af områder og mennesker berørt af tørke steg med næsten 20 % i perioden 1976-2006, og at den samlede omkostning som følge af tørke beløb sig til 744 mia kr. I forhold til vandbesparende tiltag, finder genanvendelse af rensset spildevand anvendelse til en række forskellige formål, hvoraf markvanding udgør det største potentiale.

Hovedformålet med forordning er at afhjælpe den stigende vandknaphed i EU samtidig med, at der sikres et højt sundheds- og miljøbeskyttelsesniveau.

I forhold til at sikre et højt sundheds- og miljøbeskyttelsesniveau lægges der i forslaget op til, at genanvendelse af rensset spildevand til markvanding dels lever op til en række minimumskrav om hhv.

vandkvalitet og overvågning og dels, at der foretages risikovurderinger for de anlæg hvorfra det rensede spildevand distribueres.

Forslaget vedrører alene genanvendelse af rensede spildevand til markvanding. Minimumskravene til vandkvaliteten og overvågning er bekræftet i bilag I. Både vandkvalitets- og overvågningskrav fordeler sig over tre afgrødekategorier: 1) Afgrøder der konsumeres rå, og som er i direkte kontakt med det genanvendte spildevand. 2) Afgrøder der konsumeres rå, men som ikke er i direkte kontakt med det genanvendte spildevand, forarbejdede afgrøder, afgrøder til foder af kød- og malkekøveg. Denne kategori er yderligere underinddelt (B og C), alt efter om vandingemetoden er drypvanding eller ej og 3) Industri-, energi- og frøafgrøder. Afhængig af afgrødekategori stilles forskellige minimumskrav til hhv. kvaliteten og overvågning. To af de seks parametre for både kvalitet og overvågning er fastsat i henhold til byspildevandsdirektivets bilag I.

Udover minimumskrav til overvågning, stilles der i forslaget artikel 5 også krav om, at der for anlæg, der distribuerer rensede spildevand til markvanding, skal udarbejdes en riskostyringsplan. Riskostyringsplanen har til formål at identificere farer, risici og forebyggende tiltag. I forslaget bilag II listes de centrale riskostyringsopgaver, som riskostyringsplanerne skal baseres på. Endelig indeholder forslaget en række mere generelle bestemmelser om anøgning og udstedelse af tilladelser samt myndighedskontrol med overholdelsen af tilladelser.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Nærhedsprincippet

Kommissionen oplyser, at der med forslaget på EU-niveau fastsættes regler, der har til formål at beskytte både miljøet og menneskers sundhed, inden for rammerne af Unionens beføjelser og under overholdelse af nærhedsprincippet. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Da der er tale om en forordning, vil vedtagelse af forslaget have direkte retsvirkning for Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige konsekvenser, da forordningen vil have direkte retsvirkning. Der udestår en vurdering i forbindelse med den nuværende danske lovgivning.

Økonomiske konsekvenser

Der udestår en vurdering af de økonomiske konsekvenser af forslaget i Danmark, herunder både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og samfundsmæssige konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Det er ikke forventningen, at forordningen vil få reel indflydelse i forhold til markvanding i Danmark. Pt. gøres der kun få steder forsøg med at anvende rensede spildevand til markvanding, og her er det vurderingen, at hygiejneforordningen kan håndtere de problemstillinger, der er forbundet med det. Der udestår en vurdering af konsekvenserne for beskyttelsesniveauet.

Høring

Forslaget er sendt i bred interessenthøring, og forslaget har været i høring i EU miljøspecialudvalget.

3F finder, at der skal lægges vægt på at sikre et højt beskyttelsesniveau i forhold til både miljø og fødevarer sikkerhed. Endvidere bemærker 3F, at det skal sikres, at de personer, der skal arbejde, eller på anden måde skal bevæge sig i og på arealer, hvor der er anvendt spildevand til vanding eller anden anvendelse, ikke udsættes for nogle arbejdsmiljømæssige risici eller anden form for sundhedsskadelig påvirkning.

Dansk Miljøteknologi hilser forslaget velkomment og er tilfredse med, at det er formuleret som et generelt forslag om genanvendelse af vand. Dansk Miljøteknologi fremfører, at Kommissionens forslag i første omgang kun sætter minimumskrav til genbrug af vand i landbruget, men forslagets formål lægger op til, at dette scope kan udvides til andre relevante sektorer. Dansk Miljøteknologi finder forslagets afgrænsning til landbrug alt for snæver, hvis EU skal leve op til ambitionerne i cirkulærøkonomipakken samt EU's blueprint for Water, som netop fremhæver vandgenanvendelse som et af de store potentialer for en mere ressourceeffektiv anvendelse af vandressourcerne i EU.

Dansk Miljøteknologi foreslår derfor at lægge vægt på at genanvendelse af vand til industrielle processer, som ikke allerede er omfattet af anden EU-regulering (for eksempel BREFF og BAT) medtages i denne forordning. I første omgang vil det være godt, hvis man kortlægger, hvilke industrier der allerede er omfattet og derigennem identificerer områder, hvor der er potentiale for vandgenanvendelse.

Dansk Industri peger på, at anvendelsesområdet, som er jordbrugsområdet, er snævert. Dansk Industri mener, at det vil fremme den generelle dagsorden om rette vandkvalitet til den rette anvendelse, hvis dette forslag også kunne understøtte genanvendelse af vand til en række anvendelser i byerne. Det kunne for eksempel være til bilvask, termisk ukrudtsbekæmpelse med damp og vanding af parkanlæg samt industrielt genbrug af vand, hvilket ville fremme den generelle vandresourceforvaltningsindsats i Europa. Dansk Industri opfordrer til at bede Kommissionen om at arbejde for at midler mod vandtab i vandforsyningen inkluderes i forslag vedrørende drikkevand. Dansk Industri fremfører desuden, at grænsedragningen til slamdirektivet og den danske implementering bør undersøges for at fastlægge, om spildevand, som alene er belastet med næringsstoffer kan ledes ud på marker under dette nye regelsæt, hvis det ellers overholder den fastlagte risikovurdering.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaternes positioner kendes endnu ikke.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser generelt forslaget velkommet, idet man lægger vægt på at sikre et højt beskyttelsesniveau i forhold til både miljø og fødevarer sikkerhed.

Regeringen vil tage mere specifik stilling til forslagets elementer, når der er gennemført en nærmere analyse af forslaget indhold og konsekvenser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.